Łódź, 29/I 1903 r.

Rok VI.

ROZWÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, illustrowany.

№ 23.

CENA PRENUMERATY:

W ŁODZI:

Rocznie	rb. 8	k.	—
Półrocz.	„ 4	„	—
Kwartal.	„ 2	„	—
Miesięcz.	„ —	„	67

Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedyńczy **5** k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie	rb. 10	kop.	—
Półrocznie	„ 5	„	—
Kwartalnie	„ 2	„	50
Miesięcznie	„ —	„	85

Kalendarzyk tygodniowy.

Czwart. Św. Franciszka S.
Piąt. Św. Martyny P. M.
Sob. Św. Piotra Nol.
Niedz. Św. Ignacego B.
Poniedz. **Ocz. N. M. P.**
Wtorek Św. Błażeja B.M.
Środa: Św. Ausgara.

Wschód: g. 7 m. 46
Zachód: g. 4 m. 42
Dł. dnia: g. 8 m. 56

Redakcya
w ŁODZI,
ul. Piotrkowska № 111.
№ telefonu 593.

Czwartek, dnia 16 (29) stycznia 1903 r.

Kantory: własny w Warszawie, Wspólna 32; w Pabianicach u p. Teodora Minke; w Zgierzu u p. Ikierta.

CENA OGŁOSZEŃ: „Nadesłane“ na 1-szej stronicy 50 kop. za wiersz. **Zwyczajne ogłoszenia** za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. **Małe ogłoszenia** po 1½ kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1 kop.). Reklamy i Nekrologie po 15 kop. za wiersz petitowy. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcya uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Rozkład pociągów.

Kolej Fabryczno-Łódzka.

Odchodzą z Łodzi: o godz. **12.31,** 6.44**, 7.12*, 12.43, 3.05*, **6.02**, 7.28.**

Przychodzą do Łodzi: o godz. **3.09, 5.06,** 9.32, 10.23**, 3.52, 4.58, **8.22*, 11.—**.**

Uwagi. Godziny wydrukowane tłustym drukiem oznaczają czas od **6** wieczorem do 6 rano.

Pociągi, oznaczone *, nie mają bezpośredniej komunikacyi z Warszawą; pociągi, oznaczone **, służą dla bezpośredniej komunikacyi „Łódź — Warszawa“ bez przesiadania się w Koluszkach.

Kolej Warszawsko-Kaliska.

Odchodzą: do Kalisza o godz. 1.36, **do Warszawy** o godzinie 12.39.

Wystawa hygieniczno-spożywcza.

DZIAŁ NAUKOWY.

III.

Dział badania produktów spożywczych został bardzo szeroko uwzględniony w sekcyi naukowej naszej wystawy. Dla odróżnienia produktów zepsutych lub zafałszowanych zestawiono bardzo bogatą kolekcyę produktów normalnych: Panie z d-rową Serkowską na czele uczą tu stale, jak można w domu, bez wszelkich przyrządów, rozpoznać dobroć i gatunek materyałów spożywczych, a nawet różnych przedmiotów codziennego użytku. W tymże dziale spotykamy bardzo cenne zbiory magistra A. Bukowskiego (herbata, kawa, łyżki ołowiane etc.) i towarzystwa farmaceutycznego z Warszawy, które zgrupowało bogatą kolekcyę grzybów jadalnych i trujących.

Laboratoryum d-ra Serkowskiego zajęło dominujące miejsce w dziale naukowym, zarówno pod względem bogactwa przedstawionego materyału, jak i systematyczności w zgrupowaniu takowego. Prócz kolekcyi mięsa, grzybów, produktów normalnych i zafałszowanych, składu pokarmów w postaci różnokolorowych rurek, przedstawiło trzy szafki ze zbiorami bakteryj. W pierwszej szafce widzimy bakterye szkodliwe dla człowieka i zwierząt: widzimy więc żywe hodowle gruźlicy, promienicy, dyfteryi cieląt, zakażenia mięsem, kiełbasą i wiele innych, oraz słyszymy od prelegentów, w jaki sposób człowiek może się zabezpieczyć od tych strasznych chorób. W drugiej szafce znajduje się zbiór drobnoustrojów, powodujących gnicie i psucie się buraków, kartofli, mleka, masła i t. p.: są także tu bakterye, które nadają masłu zjełczały smak, które powodują gnilny zapach lub różnokolorowe zabarwienie mleka; objaśniający zwraca uwagę, że nie należy używać mleka śluzowatego, gorzkiego, zabarwionego, równocześnie podając środki zwalczania tych i innych zarazków. Badając np. wpływ, wywierany na mleko przez różne gatunki bakteryj, znajdowane w mleczarni, przekonywamy się, że zmiany w mleku pod wpływem bakteryj mogą być różnorodnemi. Mleko niekiedy zsiada się, nie kwaśniejąc; nieraz gorzknieje lub nabiera nieprzyjemnego, zepsutego lub ‹mydlanego smaku›. Czasem mleko staje się lepkiem, zamiast kwaśnieć i zsiadać się normalnie. W takich razach możemy ciągnąć mleko w postaci długich nitek. W innych znowu wypadkach mleko staje się błękitnem, zabarwiając się w czasie kwaśnienia w piękny kolor nieba, albo też czerwonem lub niekiedy żółtem. Bakteryologia udowodniła związek tych zakażeń z różnemi gatunkami bakteryj, a źródłem tych zakażeń jest nieczystość!

W trzeciej szafce widzimy drobnoustroje, pożyteczne w domowem gospodarstwie i przemyśle nabiałowym, powodujące dojrzewanie sera, śmietany, nadające masłu przyjemny smak i aromat, lub też niezbędne przy fermentacyi octu, piwa, wina, tytoniu, kiełkowaniu roślin, uprawie ziemi. Są tu i takie, za pomocą których możemy tępić myszy i szczury.

Przy różnych powiększeniach pod mikroskopem w dziale d-ra Serkowskiego pokazują nam mleko normalne, oraz mleko z krwią i ropą, ser i mięso z pasorzytami, produkty normalne i zanieczyszczone. W tymże dziale pod ogólnym napisem ‹walka z alkoholem› są umiejętnie zgrupowane tablice i okazy z zakresu szkodliwości nadużywania gorących trunków: wykazują tu żywem słowem i czarno na białem, przedewszystkiem ludności roboczej, pochopnej z różnych przyczyn do nadużywania rozpalających trunków, że alkoholikiem jest nietylko ten, który pije aż do utraty przytomności, lecz i każdy, kto stale, codziennie, przez czas dłuższy używa trunków, bo od wódki i piwa nietylko ‹głowa się kiwa›, ale chwieje się cały ustrój społeczny, rozrywają się węzły rodzinne, wynika nędza, zwyrodnienie cielesne i umysłowe szeregu pokoleń: nadużycie popycha do występków, zapędza ludzi do więzienia. Dział alkoholizmu jest zestawiony tak umiejętnie, że byłoby błędem nie do darowania, gdyby pp. fabrykanci i przemysłowcy — w imię dobra ogólnego, w imię poczucia obywatelskiego— nie przysłali tu zbiorowo swoich pracowników, gdyby nie skorzystali z tej pierwszej, a może

i ostatniej sposobności rzucenia zdrowych ziaren w podatną glebę. **Wystawa trwać będzie jeszcze zaledwie kilka dni**: sądzimy przeto, że w ciągu tych ostatnich dni zobaczymy na wystawie olbrzymie rzesze pracujących; tu znajdą oni strawę o wiele lepszą od tej, jaką im dać może «Das kleine Witzblatt», wystawiony w każdem niemal oknie księgarni łódzkich.

Bank Polski.

W dniu dzisiejszym upływa siedemdziesiąt pięć lat od daty założenia Banku Polskiego, który w rozwoju krajowego przemysłu odegrał naczelną rolę, jako inicyator wielu przedsięwzięć przemysłowych, dziś rozwiniętych potężnie. Dość wspomnieć górnictwo, które jedynie tylko dzięki Bankowi Polskiemu odżyło i doszło do stanu dzisiejszego rozwoju.

Jedno z największych dziś w kraju ognisk wielkiego przemysłu, z małej osady rozrosła w wielkie miasto Łódź Bankowi Polskiemu zawdzięcza swoje istnienie, on to bowiem przez udzielenie zasiłku pieniężnego pierwszym jej fabrykantom przyczynił się wielce do wzrostu ich fortun, a tem samem do wzrostu miasta, które niegdyś było wsią biskupów kujawskich, dopiero w r. 1820 zostało miastem fabrycznem.

Bank Polski ustanowiony został dekretem z dnia 29 stycznia 1828 r. w celu zaspokojenia długu publicznego, tudzież rozszerzenia handlu i przemysłu narodowego, przez dostarczanie ludności taniego i racyonalnego kredytu. Z funduszów, skarbowych przyznano mu uposażenie w wysokości 30 milionów złotych polskich, które w r. 1834-ym podwyższono do 42 milionów, a w r. 1841 do 8 milionów rubli.

Przez długi czas Bank Polski dążył wytrwale w kierunku podniesienia krajowego przemysłu i w tym celu z własnej inicyatywy i własnym kosztem urządzał zakłady przemysłowe i prowadził je na własne ryzyko. Do takich należą: zakłady fabryczne na Solcu w Warszawie, fabryka wyrobów tkackich w Żyrardowie, warzelnia soli w Ciechocinku, zakłady górnicze pod Kielcami, w Białogonie, Suchedniowie, Rejowie, Silpi i t. p. zakłady górniczo-przemysłowe w Zagłębiu Dąbrowskiem i wiele innych.

Z rozwojem jednakże przemysłu i jego techniki przemysłowe zakłady bankowe nie mogły się rozwijać w należytym kierunku, a tem samem nie dawały Bankowi tych zysków, bez których nie sposób zastosować przedsiębiorstwa do potrzeb chwili bieżącej. Powoli więc Bank Polski zaczął się wycofywać z operacyj przemysłowych, poświęcając się natomiast wyłącznie sprawom finansowym.

Nie spuszczał jednakże z widoku jednego z najważniejszych swych zadań, popierania krajowego przemysłu, przez udzielanie pożyczek zakładom fabrycznym i innym przedsiębiorstwom przemysłowym, pożyczek na zaprowadzenie machin rolniczych, na zastaw papierów publicznych, na zastaw towarów, przechowywanych w składach bankowych.

Jedną zaś z ostatnich, najpoważniejszych operacyi Banku Polskiego, było umorzenie listów likwidacyjnych za ziemię, które wskutek uwłaszczenia włościan przeszły na ich własność.

Oddziały Banku Polskiego istniały: w Łodzi, Włocławku, Lublinie, Kaliszu, Płocku i Częstochowie, a do zakresu ich czynności należało przyjmowanie kapitałów na procent i na przekaz do Warszawy, oraz innych miast, gdzie się znajdowały kasy bankowe, skup weksli miejscowych i pożyczki na zastaw towarów i papierów publicznych.

Do r. 1870 Bank Polski był w naszym kraju jedyną rządową instytucyą kredytową. Przestał zaś istnieć w r. 1886.

KALENDARZYK TERMINOWY.

Jutro.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dobrogniewa.

TEATR VICTORIA. „Matka," dramat w 4 aktach Przybyszewskiego. Początek o godz. 8 wieczorem.

WYSTAWA hygieniczno-spożywcza w fabryce Lorentza, Spacerowa nr. 10, otwarta od godziny 10 rano do 10 wieczorem.

CYRK DEVIGNE'GO przy ulicy Pańskiej i Zawadzkiej. Początek przedstawienia o g. 8 wieczorem.

—:—:—:—

ECHA Z WYSTAWY.

Ruch. Wczoraj zwiedziło wystawę osób 1,520.

Obrazy niknące. Wczoraj pomiędzy godzinami 6-ą a 8-ą dr. Serkowski pokazywał na ekranie w sali restauracyjnej stokroć powiększone chorobotwórcze drobnoustroje, przy czem udzielał odpowiednich objaśnień. Demonstracye te czynione będą codziennie aż do końca wystawy. O wielkim ich pożytku dla uświadomienia jaknajszerszych mas, jak dalece ściśle stosować się należy do przepisów hygieny dla utrzymania zdrowia, rozwodzić się nie ma potrzeby. Pozostaje nam tylko zachęcić publiczność łódzką, by jaknajliczniej korzystała ze sposobności, która nie prędko się jej nadarzy, zwłaszcza też, że jasny i treściwy wykład szanownego inicyatora wystawy, czyni te ilustrowane pogadanki niezmiernie ciekawemi i dostępnemi dla każdego umysłu.

Wyprzedaż. Dziś o godzinie 4-ej po cenach znacznie niższych od istotnej ich wartości, rozpoczyna się wyprzedaż przedmiotów wystawowych, które ofiarowały na rzecz Pogotowia ratunkowego następujące firmy: Andrzej Piasczyński z Dobrej, Kwatt (Lewi), Karo, R. Weyrauch, Aurelia Siennicka, Szopska, K. Brun i syn, Helman, Koszer, Mieszkowski, Kostro, Groszkowski, Drużycki, Szaniawski, Komicz, Fogelbaum, Osuchowski, Gal, Przybysz, Starzyński i inni.

Nowy wystawca. Wczoraj przybyła na wystawę p. Olga Weynert z Łodzi (Księży Młyn)—wino z porzeczek, agrestu, ocet z jabłek, miód wiśniak, wino trójniak z agrestu, porzeczek czarnych i czerwonych.

Konkursy. Dziś o godzinie 5 po południu odbędzie się konkurs cukierniczy na torty deserowe, jutro na ciastka tacowe i babki drożdżowe.

Do konkursów tych, oprócz poprzednio wymienionych zapisali się jeszcze pp.: Stanisław Węglowski — subjekt cukierni Grützhaendlera w Łodzi, Bolesław Urbanowski i Józef Wężyk, subjekci cukierni Konrada w Łodzi.

Do konkursu piekarzów, zapowiedzianego na sobotę, oprócz wymienionych poprzednio, zapisał się jeszcze p. Władysław Kozłowski, czeladnik z piekarni Szaniawskiego w Łodzi—chleb razowy i pytlowy.

Posiedzenie komitetu. Jutro o godzinie 8-ej i pół wieczorem w biurze prasy na wystawie odbędzie się posiedzenie komitetu, w celu zatwierdzenia orzeczeń sądu konkursowego, powołanego do rozpatrzenia reklamacyj wystawców, niezadowolonych z nagród pierwotnie im przyznanych, tudzież orzeczeń co do nowych wystawców, którzy zgłosili się już po ogłoszeniu nagród.

Nadmieniamy, że postanowienie komitetu będzie już ostatecznem i wszelkie następne reklamacye pozostawione zostaną bez skutku.

Robotnicy na wystawie. Bilety ulgowe dla robotników, wczoraj zakupiły następujące fabryki: Karola Szeiblera, Heinzla i Kunitzera, oraz Bidermana.

Tu czujemy się w obowiązku przypomnieć pp. fabrykantom i właścicielom zakładów przemysłowych, o następujących po sobie dwóch dniach świątecznych, po których wystawa zostanie zamknięta w środę dnia 4 lutego nieodwołalnie.

*

Szan. Redaktorze!

Na wystawie hygieniczno-spożywczej p. J. Ostrowski wystawił rolkowy papier do użytku klozetowego ze swoją firmą, zwracam uwagę, że papier ten pochodzi z mojej fabryki.

L. Krukowski.

KRONIKA.

Ogólna.

Nowa taryfa celna. „Praw. wiestnik" ogłosił nową ogólną taryfę celną w handlu z Europą. Przyczyną ułożenia tej taryfy było zbliżanie się terminu możliwego ustania traktatów handlowych, zawartych z państwami zagranicznemi. Gdyby traktatów tych nie odnowiono, musianoby—zamiast taryfy konwencyonalnej—wprowadzić taryfę ogólną, już przestarzałą. Przyśpieszając ustanowienie nowej taryfy przed czasem rewizyi traktatów handlowych, ministeryum skarbu postąpiło za przykładem państw zagranicznych. Jeżeli państwa, z któremi Rosyi wypadnie rozpocząć rokowania, zdecydują się w swoich przyszłych ustępstwach odstąpić od nowych taryf ogólnych, zastosowanych do potrzeb teraźniejszych przemysłu krajowego, to i Rosya będzie musiała pomyśleć o takiej samej podstawie rokowań. Ministeryum skarbu nie kierowało się pragnieniem podwyższenia ceł, ale jedynie chęcią obrony, aby zmusić strony umawiające się do ustępstw w czasie rokowań. Takie podwyższenie taryfy nikogo w błąd nie wprowadzi, a w razie zawarcia traktatów i zastosowania nadzwyczajnie podwyższonych taryf, podwyżka zaszkodzi przedewszystkiem państwu, które ją zaprowadziło.

Zmiany w taryfie rosyjskiej poczyniono bardzo przezornie; zastosowane są ściśle do zmienionych warunków naszego bytu ekonomicznego i współzawodnictwa międzynarodowego. Podwyżka nie dotyczy bardzo wielu pozycyj taryfy. Uznano, że znaczna liczba stawek dostatecznie broni nasz przemysł. Inne zmiany w taryfie polegają na nowej klasyfikacyi i specyalizacyi towarów, celem określenia towarów, z osobna w taryfie nieprzewidzianych, oraz celem uniknięcia trudności, jakieby w praktyce mogły się okazać.

Terminu wejścia nowej taryfy w życie nie oznaczono. Ministrowi skarbu pozostawiono wyjednanie co do tego Najwyższego ukazu od d. 1 stycznia r. 1903. Każde państwo, zawierające traktaty z Rosyą, może każdej chwili wyrazić życzenie ustania traktatu, poczem po upływie roku traci on swoją moc. Do tej pory tylko Bułgarya złożyła taką deklaracyę, skutkiem czego wprowadzenie części nowej taryfy, zastępujących obowiązującą taryfę konwencyonalną, nie może nastąpić przed upływem roku. Inne części mogą być wprowadzone nawet wcześniej.

Przy normalnym biegu spraw byłoby pożądane wprowadzenie nowej taryfy, kiedy zaczną wchodzić w życie nowe traktaty. Ale nie można twierdzić, że nie będzie ona wprowadzona nawet wcześniej, w razie potrzeby powiększenia źródeł dochodów skarbu państwa, oraz podtrzymania jakiejkolwiek gałęzi przemysłu lub w razie zmiany warunków przywozu towarów rosyjskich do innych państw pod wpływem wiadomych rozporządzeń rządów tamtejszych.

Na tem kończy się komunikat.

Nową taryfę w głównych punktach podwyższono o 1 i pół do dwóch razy. Prócz tego wprowadzono dla granicy lądowej stawki o 20 prc. wyższe, niż na granicy morskiej. Nowa taryfa nie przewiduje cła od książek, drukowanych w języku polskim.

Wiza paszportów. Od austro-węgierskiego konsulatu w Warszawie otrzymaliśmy następujące zawiadomienie:

„C. i k. Konsulat Generalny w Warszawie zawiadamia niniejszem Szanowną Redakcyę, iż z dniem dzisiejszym wizowanie paszportów rosyjskich dla wyjeżdżających do Austryi zostało zniesione.

Warszawa, d. 27 stycznia 1903 r.

C. i k. Wicekonsul i Gerent Spens."

Zarząd Drogi Żelaznej Fabryczno-Łódzkiej

niniejszem zawiadamia, wysyłających ładunki, że na st. Łódź dnia 11/24 lutego 1903 roku o g. 10 rano na zasadzie § 40 i 90 Ogólnej ustawy Ros. dróg żel. będą sprzedane z głośnej licytacyi niewykupione przez odbiorców towary, przybyłe w miesiącach: czerwcu, lipcu, sierpniu i wrześniu 1902 roku ze stacyi: S. Petersburg № 7380 książki drukowane, T-wo Oświaty; Białystok № 17901 przędza wełniana, Szapiro; Rudziszki № 4 koło lane, Hurwicz; Wilno № 44162 bakalje, Andzie; Psków № 2327 lalki, Hesse; Białystok № 23555, 23349 naczynia z blachy, Nochowicz; Białystok № 25314 towar wełniany, st. Miejska; Białystok № 21802 gałgany, Kiśnik; Kuźnicą № 210 i 211 towar skórzany, Nowiedzielski; Saratów miasto, № 6112 próbki, towarów łokciowych, Krysnieński; Stawropol № 1306 sprzęty domowe, Serdinkow-Kremer; Ekaterynodar № 1901 towar łokciowy, Szorszorów-Rozental; Moskwa miasto № 73598, 12469 towar łokciowy, Izraiłowicz; Iwanowo № 26727 przetwory chemiczne, Maslennikow; Charków № 53621 wyroby fajansowe, Hofman; Marki № 1691 gałgany, Litman; Warszawa W. № 81127, 80041 smar. do butów, Golszewski; Warszawa Nadw. № 81925 skóry, Zyskind; Warszawa № 80189 piecyki naftowe, Faingeblat; Warszawa № 80042 papier, Finkelkraut; Końsk № 8615 i 8462 piaskowy kamień. Prizes; Mińsk miasto № 9853 odpadki papierowe, Bernsztein; Orsza № 605 kafle, Totow; Warszawa W. № 24028 23770 maszyny do szycia, Błaszkowski; Warszawa W. № 25508 lane żelazo, Klepfisz; Warszawa W. № 21001 herbata, Botkin; Warszawa W. № 21881 listwy do ram, Citto; Częstochowa № 425 ramy drewniane, Osipow-Brzozowski; Noworadomsk № 553 gięte meble, Br. Tonet; Będzin № 1072 esencya octowa, Czarnecki; Bałta № 617 wino bessarabskie, Fulczyński; Rożyszcze № 3300 obręcze drewniane, Szrenkel; Odesa № 2761 masa korkowa, Ais; Odesa tow. № 983 kwas winny, Halpern; Magdeburg № 4 sok buraczany, Sochting-Szultz; Oppeln № 1 galanterya, Simon-Feifer; Herbesthal № 914 wzroby skórzane, Spinbayer Reks; Równo № 4814 odpadki sukienne, Szapier; Batraki № 396 asfalt, Iwanow; Białystok № 14565 i 16295 przędza wełniana, Horowski; Białystok № 19275 przędza wełniana, Prowalski; Baku tow. № 5114 bawełna, Tow. Ros. Poznański; Kobryń № 760 ser, Zbar-Winer; Andiżan Sr. Aziat № 3523/1073 bawełna, Szlosberg; Baku tow. № 5111 bawełna, T-wo Ross.-Poznański; Warszawa W. pos. № 64 trzcionki, Orgelbrand; Warszawa W. № 16399 wino winogronowe, Kann; Tomaszów pośp. № 23440 części maszyn, Ulrich; Częstochowa № 4310 krochmal, Koch; Kiszyniów № 11722 towar wełniany, Heller; Ufa № 2-8148 towar łokciowy, Łódzka pluszowa manufaktura; Krajzburg № 1689 towar łokciowy, Szarutow.

W razie gdyby licytacya w dniu wyżej oznaczonym nie doszła do skutku to powtórna i ostateczna sprzedaż odbędzie się dnia 17 lutego (2 marca) r. b. o godzinie 10 rano. 1037—:—1

Syndyk tymczasowy masy upadłości łódzkiego kupca

Abrama Trojanowskiego

na zasadzie 502 art. kod, handl. wzywa wierzycieli rzeczonej masy, aby w terminie 40-dniowym stawili się osobiście lub przez pełnomocników do niżej podpisanego syndyka i oświadczyli z jakiego tytułu i na jaką sumę są wierzycielami masy i aby dowody swych wierzytelności złożyli temuż syndykowi lub w kancelaryi II wydziału sądu okręgowego w Piotrkowie. Sprawdzenie wierzytelności w obecności sędziego komisarza odbywać się będzie po upływie wyżej oznaczonego terminu w ciągu piętnastu dni, we wtorki o godzinie 2 popoł. w kancelaryi II wydziału sądu okręgowego w Piotrkowie 115—1—1

Syndyk tymczasowy

Władysław Sudra adw. przysięgły

Łódź, Dzielna № 28.

Ogłoszenia drobne.

Uprasza się o baczne zwracanie uwagi na markę fabryczną.

Wielki medal złoty

WARSZAWA 1902 r.

Włocławska fabr. cykoryi

R. Bohne i S-ka

poleca swe cykorye, jak również karlsbadzką domieszkę do kawy, nagrodzona na wystawie hygieniczno-spożywczej

wielkim medalem złotym.

97—10—3

Uprasza się o baczne zwracanie uwagi na markę fabryczną.

Skład Warszawskiej fabryki octu Henryka Komicza

pod firmą

„MONOPOL"

w Łodzi, ul. Juliusza № 11.

Telefonu № 779.

zaopatrzony jest stale we wszystkie gatunki octu spirytusowego i winnego, odznaczającego się bardzo przyjemnym smakiem i aromatem. 230—52—49

Zarząd

„GRAND HOTELU"

niniejszem podaje do wiadomości Szanownej Publiczności, że

DUŻA SALA

w hotelu, nadająca się do koncertów balów, uczt, odczytów itp., została gustownie odnowiona. Bliższych informacyj udziela kantor „Grand Hotelu".

62—8—4

Cyrk A. Devignégo.

Cyrk dobrze ogrzany. W piątek 30 stycznia 1903 r.

Początek o godz. 8 wiecz. Popularne przedstawienie, składające się z 3 oddziałów, przy współudziale najlepszych sił trupy i baletu. Wejście dla dam bezpłatne. W składzie programu wejdzie poraz ostatni historyczna pantomina w 3 aktach p. t. **Tamara,** (w akcie 3 taniec Lezginka). W sobotę 31 stycznia benefis: żokieja p. **Leona** i kobiety-żonglera Miss **Dezy.** W tych dniach rozpocznie się szereg walk atletycznych z udziałem najznakomitszych atletów na czele z niezwyciężonym Zbyszkiem.

W niedzielę 1 lutego dwa przedstawienia dzienne i wieczorowe.

Ważne

Dla panów ogrodników.

Życzący sobie nabywać rocznie nawóz, zechcą się zgłaszać do zarządu centralnego rzeźni w Łodzi.

91—3—2 **Zarząd.**

Czeladników krawieckich

na duże sztuki poszukuje

Emil Schmechel

Piotrkowska 58.

102—3—2

Złoty medal

na wystawie kucharskiej, otrzymało masło z Wilczyc będące na składzie u

p. O. Tauchert

Mikołajewska 29 m. 25.

1361—d—9

Stowarzysz. wz. pom. Majstrów Fabrycznych

w Łodzi.

Dnia 2 lutego 1903 r. odbędzie się w lokalu „Lutni", ul. Piotrkowska 108, o godzinie 2 po poł., **Ogólne zebranie**

Porządek obrad:
1) Zagajenie posiedzenia.
2) Wybór przewodniczącego.
3) Odczytanie sprawozdania za rok 1902.
4) Przedstawienie budżetu na r 1903
5) Wybór członków Zarządu i Komisyi Rewizyjnej.
6) Wnioski Zarządu oraz członków.

78-3-3 **Zarząd.**

Do nabycia u wszystkich optyków.

Sensacyjny wynalazek Autowibrator!

Masaż wibracyjny przewyższa skutecznością elektryzowanie. Autowibrator masuje bez pomocy osoby postronnej. Polecany przez Dr. Ziegelrotha i Dr. Günthera przy bólach głowy, bezsenności, neuralgii twarzy, żołądka i serca, wadliwem trawieniu, reumatyzmie, dla pielęgnowania skóry. Usuwa zmarszczki, łupież, zapobiega wypadaniu włosów; Nieoceniony dla masazu krtani u osób zmuszonych wysilać głos, jak to oficerów, nauczycieli, śpiewaków: zapobiega kurczowi pisarskiemu. Równie niezbędny dla każdego domu jak kąpiel. Sprzedaż w składach instrumentów chirurgicznych. Zastępstwo wyłączne na Królestwo u **S. Stephana, Łódź.** Poszukuje się **agentów.** 53—10—0

„ARAGO" St. Górskiego, znany ze swej skuteczności na wyniszczenie **Odcisków** **30 i 50** kop.

Sprzedaż w składach aptecznych i perfumeryach. 1710—30—9

Reprezentant na Łódź, **C. Bystrzanowski, Piotrkowska 132.**

Obstalunki na

Wina jabłkowe

Endera, nagrodzone na wystawie hygieniczno-spożywczej **złotym medalem** przyjmuje

Zofia Schneider

Piotrkowska 121.

96—4—2

JÓZEFA

Magazyn Sukien Damskich

fasony najnowsze, wykończenie staranne i eleganckie. Przyjmuje także i roboty dziecinne. Ceny przystępne.

Piotrkowska 145.

101—12—2

Dla sprowadzających **towary pełnemi ładunkami** są do **wydzierżawienia** od każdego czasu

PLACE, RAMPY i składy

połączone linią **Drogi Żelaznej Fabryczno-Łódzkiej.**

Bliższa wiadomość w kantorze przy ulicy Widzewskiej № 64.

107—6—2

W majątku Ozorzyn poczta Sompolno. Na przystępnych warunkach jest do wydzierżawienia

Ogród

ośmiomorgowy wraz z ziemią pod warzywa, doskonale uprawną. 85—4—3

Masło

kuchenne wyborowe sprzedaje funt 32 k. Mleczarnia Ziemiańska. Dzielna 30. Filie: Piotrkowska 84 i Średnia 30.

1725—10—9

Przyjmuję nadrabianie pończoch. Ul. Mikołajewska № 59, m. 56, II piętro. 1111-d-33

OGŁOSZENIE

ZARZĄD

Drogi żelaznej Fabryczno-Łódzkiej

niniejszem zawiadamia, wysyłających ładunki, że na stacyi Łódź dnia 18 (31) stycznia 1903 roku o godzinie 10 rano na zasadzie § 84 ogólnej ustawy Ros. dróg żelaz. będzie sprzedany z głośnej licytacyi, nie wykupiony przez odbiorcę towar, przybyły w miesiącu grudniu 1902 r. za frachtami:

St. Borsigvergh № 4328 węgiel kamienny, Zarz. kopal.-Aronzon. 3—2

Uwaga: W razie, gdyby licytacya w dniu wyżej oznaczonym, nie doszła do skutku, to powtórna ostateczna sprzedaż odbędzie się dnia 20 stycznia (2 lutego) 1903 r. o godzinie 10 r.

Sprzedaż na częściowe spłaty.

Podstawy pod choinki.
Łóżka dziecinne od 4 rb.
Kolebki, Wózki dla lalek.
Wózki dziecinne.
Wanny, Wanienki.
Umywalnie dla dorosłych.
Umywalki dla dzieci.
Garnitury do umywalni.
Kuchenki szwedzkie „Primus".
Żelazka do prasowania Szwedzkie.
Piece wykładane glinką.
Piece naftowe, zasłony do pieców.
Garnitury do kawy.
Maszynki do kawy.
Naczynia kuchenne, gospodarcze.
Łóżka angielskie od 9 rb.
Materace wszelkich systemów.

POLECA

SKŁAD FABRYCZNY

Akc. Tow. Wł. Gostyński i S-ka

Piotrkowska 68.

Zarządzający **J. R. Żdżarski.**

Sprzedaż na częściowe spłaty.

36—104—101

Ktoby wiedział o miejscu zamieszkania

p. Fajwla Jakubowicza,

buchaltera, proszony jest o zakomunikowanie w kancelaryi parafii Wniebowzięcia N Maryi Panny. 109 1—1

Sklep z pokojem

dużem do wynajęcia zaraz. Zawadzka № 22.

93—2—2

Дозволено Цензурою, Г. Лодзь, 16 Января 1903 г.

W tłoczni „Rozwoju", Piotrkowska № 111. Redaktor i Wydawca W. Czajewski.